

Tõe Sõnumid

7. aastakäik,

Tallinnas, 1923.

Nr. 7

Pilt looduse mõtmatusesse.

Piibel imeraamatuna

Piibel! Tõesti see ei ole üks harilik raamat! Teda on põlatud ja vihatud enam kui ühiki teist raamatut, kuid ometi on see puutumata alles; halvaks peetud ja austatud, teotatud ja klišitunud, surmale mõistetud ja siiski elab.

Wägewad kuningad ja keisrid, preestrid ja teised ei ole ühegi waewa ja kulu eest tagasi pürganud, et Piibelt ärahävitada. Targad õpetajad on seda oma pale higi sees põhjalikult waleks tõendanud ja nüüd, kus armustus Piibli alawääriliseks tembeldanud ja teadus seda kõrwaleheitnud, lootatakse seda imestamisewäärt kiirusega, kadades keeltes ja miljonites exemplarides, üle maailma, laiali.

Sellest jutlustatakse ja loetakse kõigel maateral; uetus selle wäe ja tõe siisse lasewad neegrid endid selle eest elusalt ärapäletada ja armeenlased ning hiinlased surmuse piinata. — Kuulge teie armustajad ja õpetajad, kirjutage üks niisugune raamat, kui see on, siis usume teid!

Tema täielikuks.

Enesekse äraeraldatud — „äraneetud on see, kes siia midagi juure paneb ehk jälle ära kaotab.“ — Muutmataalt seisab Piibel läbi aastasadade ja ei waata inimeste laituise ega kiituse pädele, ei wõta ühtegi oma sõna tagasi waid jäeb suurtsuguselt, otsekoheselt ja jumalikult üleolewaks; tema ees on kõik inimesed ühesugused ja tunnerrad enda abitus. Üleolena wabadusega ajub ta inimlise ajaloo keskel ja paneb inimestele kõigeroostemod ja wastamata küsimused nagu mängides ette, weldes: „Kus olid sina, kui mina maailma rajasin?“ Piibel wõtab terwe ilmawaate ühe sõnaga kokku: „Nähtaw on kadum aga nägemata on igawene.“ Kus oleks mõni inimlik raamat, mis sagedase lugemise juures põhjalikult tuttawaks ja seega tühjaks ei saaks? Kuid selle raamatu kohta on tunnistanud tuhanded waimurikkad mehed mitte ükski seda et nemad õppides ja uurides ärawärsiwad, waid et Piibel neile iga päew siisuritamaks ja äraarwamataks sai.

Kui sagedasti paistob sulle jädalt mõni tuttam sahm wastu, mida sa juba wõib olla sada korda oled lugenud, kuid iga kord imestad sa tema sügawat tähendust. . . . Piibel awaldab meile seda nägemata Jumalat, keda kõik inimkond enda sees, ümbruses ja üle tunneb, keda laps hõisates usub, mees otsib ja leiab, armastab, wihtab, austab ja salgab, kelle poole ta palwetab ja neab, keda wana hallpää surres näha loodab, ehk jälle selle kohta ta oma

südames enda rahustamiseks ütleb: „Ei ole ju Jumalat!“ —

„Alguses lõi Jumal taewa ja maa.“ — Piibel ei jõe mitte rahule sellega, kelle südametsoow on: „Ei ole Jumalat.“ Ei ole tarwidust tema olemasolekut tõendada; kes enda silmad tahab kinni panna ja teda salata, see wõib ju seda teha seega ennast hädaohtu saates; Jumalale ei wõi sellega midagi teha, küll aga endale.

Piibel ilmutab aiufamat tõe Jumalat.

Piibli algusloos astub see kõigewägewam Jumal igawitust esile, kes kõikide asjade algus ja põhjus ning kõige looduse Looja on; see kes arusaamata wägewusega loob, ja ei ole kedagi kes temale wõiks welda: „Miks päraast ja seda teed?“ Selle raamatu lõpul, kus on kirjeldatud ühe uue, igawese loomise algusest, on wõeldud, et taewased olewused enda kroonid tema ees maha panewad ja hüüawad:

„Issand, sina oled wäärt wõtma au ja austust ja wäge, sest et sa oled kõik asjad loonud ja sinu tahtmise järele on nemad ja on loodud.“

Tõenda tõendab Piibel üht jumaliku isikut, kes üle inimlise mõistuse suur ja üle on, ja on seega selle Jumala awaldaja, kes seda kõike eneses ühendab, mis inimene wõib ilusaks, kõrgeks ja ülewaks mõelda. Sa Hoeg ütleb: „Mina ja Isa oleme üks.“

Tema imelik mõju inimese pääle.

Üleolew ja mõjuw on Piibli siis inimesele südametsohta. Prohweetikuulutuste täideminek, nii tähtis kui see ka iseenesest on, jäeb enam ajalooliseks ja üleüldiseks ajaks, mis mulle isiklikult minu hädaoru elus wähe aitab. Mina küsin kas on selle kohta näitust, et see Jumala sõna inimesi kui ka mind, kes mahardhutus oma süü ja selle tagajärgede all, õigeks, wabaks ja õnnelikuks on teinud ja kas ta neile jõudu on annud elu wiletsusi ja surma libedust tühi- sekkpidada ning ärawõita, ja kas nad ka seda tõdelikult on tõendanud, sest kõik mis inimesel on, annab ta oma elu eest.

Selle pääle wastab ajalugu mitmemiljonilise tõeasjaga: „Ja, Piibel on seda teinud.“ —

Selle raamatu kohta on tuhanded kerge- meelseid ja teotawaid sõnu rääkinud; miljonid on seda põlanud; aga teotajad ja põlgajad on kadunud ja unustatud; nende nimedid tunnawad ainult mõningad. Umbes 140 aastat tagasi

ütles Voltaire; „Viiekümne aasta pärast ei tea keegi enam Piiblist midagi.“ Kuidas on aga täna lugu?

Piibel on sadandetessee keelemurretessee ümberpandud ja paljudes miljonites laialilautatud ja selle siju saab kõige rahvale kuulutatud „tunnistuseks.“

Piibli sijust ei ole ainamat salmigi hukka saanud, ja ei lähegi hukka, kunni see maailm seisab.

Kas võib keegi iseene se tarfuse ja uurimise läbi piibelt dieti mõista? kohtlase piibliusu juure jõuda? Ei! Kuidas aga jõuame selle juure?

Jumala armu ja väsimata palwe läbi, et tema meie filmad awaks. Siis kaotab püha Waim läbi mõitluse ja kahtluse inimese enese mina siisemist ja näitab temale tema mõistuse ja tarkuse pimedust ja rumalust, nõnda et tema täielikult enese kohta ütleb: „Mina ei ole midagi ja mina ei tea ega wõi midagi. Sellejärele näitab temale see Waim mõõdunud kui ka praeguse inimesesoo ajalooft ja praeguse maailma seisukorrast, kui kõitwad, kindluse ta, enesewastu rääkimad ja etalikud on inimeste jõnad ja wiisid, otsused, waated ning õpetused. . .

Kui siis inimene on ebausust enese kui ka teiste kohta, nende teadmisest ja wõimisest äraarstitud ja tühjendatud, siis võib Jumala Waim teda täita tõelise, lapseliku ja kohtlase usuga Jumala ja tema sõna siisse. Nii pea kui tema enese meeleft on „jõledaks“ saanud, siis võib Jumala Waim teda kõige tõe siisse juhutada. Kas kingib Jumal oma lastele niisugust piibliusu korruga? Ei. Tema wiib neid läbi mitmesuguse raskuse ja mõitluste wõidule; läbi

õõ walguse juure. Nagu noored puud, kui neid tormist kõigutatakse, kindlamalt juurdumad, niisama saab ka ust kindlaks läbikatsumiste mõjul. Ust on kallim kullast, sellepärast peab ka teda läbikatsumata.

Mis mõjutab Jumala Waim selle piibliusuga inimese sees? Seda, et Jumala sõna inimese sees elawaks wäeks jaaks, mis teda wõib õndsaks teha. See ust ei põhjene mitte tõenduste pääle; sest see ust, mis tõendusi tarwitab, ei olegi ust.

Nagu Jumal kingib sellele, kes teda omas usus anstab, suuri ja aulisi tõendusi palwete kuulmises. Siis näitab ta temale et see Jumala sõna ühes loomise ja ilmadetäiussega kokkukõlas on.

Kõik teised ilmawaated tulewad pimeduseft ja kaowad lõpulisesse pimedusesse, ning ühes nendega ka nende algatajad. Edasi näitab püha Waim usklikule ajaloos Jumala õigust, pühadust ja armastust ning kuidas piiblikud prohwetikuulutused kõigeselgemalt ja tähttäheft täide on läinud.

Lõpeks näitab püha Waim, et see sõna nii minewikus kui ka praegu ülemate kui ka alamate juures ainam sõna ja raamat on, millest wõim on wanu, patuseid inimesi Jumala lasteks ümber muuta; et see ainam raamat on, mis inimesele wõimaldab kannatlikult ja õnnelikult elada ning õndsasti surra. Siis peab see, kellele Jumal niisuguse usu on annud, kõiki inimlikke tõendusi, waidlusi ja uurimisi, kõitide õpetuste „kui“ ja „aga“ mõttelisi küsimusi naeruks ja tänab Jumalat, kes ennast nõnda on inimesele ilmutanud ja ütleb: „Sinu sõna, Jehowa, jahutab minu hinge.“ F. Wettex.

Prohwetikuulutused Piibli kassekiwidena

Kui palju rõhku paneb Piibel ise prohwetikuulutuste pääle? Kui kindel on Piibel, et temas leidumad prohwetikuulutused tõde on? . . .

Oma suureks imestuseks leidjin et Piibel endas leidumate tõdede muutmatusse ja kindluse prohwetikuulutuseft äraolenewaks teeb; weel enam: et ta kõiki üleskutsub, neid waleks tõendamata.

„Tulstage meele endisid asju igawesest ajast, sest mina olen Jumal ja ei ükski muu. . . .

„Kes kuulutab alguseft, mis pärast sünnib, ja wanast ajast, mis ei ole weel tehtud.“ Jes. 45, 9. 10. Piibel tõendab siin selgesti et tema

ainam tõelise prohwetikuulutuse algallikas on maailmas.

Ükski teine raamat maailmas ei jõua prohwetikuulutuse kassekiwidena samu pidada. Mitmes sajas keelemurdes leidumate arwamata raamatute hulga seas on Piibilil selles ainuõigus et see, pääle kõige muu üleiniimliku, ka weel prohwetikuulutusi sisaldab.

Järjekindel läbikatsumine.

Täideläinud prohwetikuulutusi toob Piibel ise, pääle kõige muu, selle tõenduseks ette, et see raamat Jumalast siisestatud on. „Looge ette

oma riinofi, ütleb Jehowa; laske ligi tulla oma kõigewägewamad Jumalad, ütleb Jakobi kuningas. . . kuulutogu nemad meile seda, mis peab (tulewikus) sündima; kuulutage endisid asju mis sugused need on, et meie wõiksime tähele panna ja tunda, mis nende järele tuleb, ehk kuulutage meile tulewaid asju. Kuulutoge mis pärast peab tulema, et meie tunneksime, et teie Jumalad olete." Jes. 41, 21—23. Isegi Kristus põhjendas oma üleinimlikku oletut enda ettekuulutuste pääle: „Seit ajast ütlen mina teile, enne kui see sünnib, et kui see saab sündinud, usute, teie et mina see olen." Joan. 13, 19. Kõik see ja veel palju muud' mis wõiks saada ettetoodud tõendab selgesti, et Piibel temas sisalduwaid prohwetikuulutusi selle tõenduseks ette toob, et tema siju tõelikult uskumismääriline ja tõde on ja et tema nõndanimetatud „kõige maailma jumalaid" üleskutsub, tulewasi sündumusi ettekuulutama. Meid kutsutakse aga siin üles prohwetikuulutusi täpikäpselt uurima, et meie seeläbi näeksime, kas need ka tõesti tõde on. „Eks ma ammuft ajast ole sulle annud kuulda ja kuulutanud? Ja teie olete mu tunnistusmehed." Jes. 44, 8.

Seega oleme meie siis Jumala tunnistajad, et tema kõik need asjad on juba wanaste ettekuulutatud ja neid nüüd ka tõelikult lasseb täide minna. Nõnda kutsub Piibel kartmatalt kõike maailma üles prohwetikuulutuste alal wõistlema ja jätab erapooletuma otsustamise meie hooleks.

Ültski termel maakeral ei ole siinamaale sõندانud seda üleskutsutet wastuwõtta ja just selle pärast, et see, kes kõike maailma juhib, ka ainsam selle ajaloo etteandaja on. Arwustajad on püüdnud lihtsaid, selgeid ja sõnasõnalisi ettekuulutusi tühjasteha ja see on nii mõnegi meelest terge paistnud.

Peagi saab juba ligi 1900 aastat sellest ajast mööda, kui wiimane Piibli raamat kirjutati ja et Piibel nende rahwaste kohta, kes siis elasid, kui Piiblit kirjutati, kuid samuti ka nende kohta, kes hilisematel aastajadadel pidid esiletulema, prohwetikuulutusi sisaldab, siis paistis seega hää wõimalus esinemat, et prohwetikuulutustest wigu leida. Mina olin wäga inestanud ja nõuta, selle hulga täpikäpsete prohwetikuu-

lutuste üle mis mitte üksikuid, kümneid ega sadasid, waid tuhandeid aastaid tulewikku ulatajaid.

Piibel räägib palju kindlamalt tulewiku kohta, kui kõik ajalookirjutajad — hoolimata nendel tarwitada olevate andmete hulgast — on minewiku kohta kirjutanud. Piirita tundmise selgetes joontes kujutab Piibel nõnda kindlasti tulewiku, kui oleks see tõelikult minewik ja seda digusega, sest kirjutud on: „Jumalal on kõik oma teod igawesest ajast teada," ja jälle:

„Ja tema on teinud ühest wõrest kõik inimeste soo kõige maa peal elama ja on määranud aja, mis ta enne on seadnud ja rajad, kus nemad peawad elama." Ap. t. 15, 18; 17, 26.

Mina loen Jesaja, Jeremia ja Esieli raamatutest kõige nende ajal tuntud maade kohta kuni maailma ajaloo lõpuni. Nende prohwetite ettekuulutamise julgus on otse pörutaw. Nõnda näituseks ütlewad nemad lühikeses lauses, et see wägew Babeli riik, mis neilpäwil oma wägewuse tipul oli, peab ärahaotatama; seda peab äraannustatama ja ta peab tolmuks saama ning tulewased rahwapõlwe ei pea enam selles elama waid need pidid jäedawalt tühjaks jääma; ning mitmesugustes sarnastes kindlates lauses kuulutajid nad ette Babeli jäedawat häwitust. Prohwetikuulutamised Babeli kohta olid otsekohesed ja kindlad, ilma wähemagi kahemõistelise lauseta. Luugege Jes. 13, 19—22 ja Jer. 52, 24—26. Et see etteku-

Kõik inimlik teadus! on muuallik ja kuuftööd on kõdunewad, aga Jumala Sõna on muutmata ja igawene.

lutus digelajal täideläks ja et see 2500 aasta jookkul tõeks jäi, seda ei saa keegi salata. Niikaua kui Babel ärähäwitatuks jääb, on iga päew uueks wäljakutsuks uskumata maailmale, imeks, mis ka weel praeguse rahwapõlwe vastu waitimatalt räägib.

Ühenduses selle ettekuulutusega äratub üks teine lühikene lause alati minu tähelepanu, kui ma seda kohta loen: „Seal ei pea üalgi elatama ega keegi senna jääma ühest põlwest teisi; ja Arabia rahwas ei löö senna mitte telkisiid üles."

Jesaja nägi seda wõitmata Babelit, tema aus, ilus ja wägewuses. Tema nägi aga ka üht telkides elawat rändajat rahwast — araabilasi — kes Babeli ümbruses karjapidajatena

Matt 24, 14; Jlm. 14, 6. Selle ettekuulutuse täidminekus ei näinud mingisugust võimalust olemat. Isegi 1800 aastat pärast seda ettekuulutust oli Piibel ainult mõningaske üffikusse keelde ümberpandud; kuid täna võime seda üle 700 keeles lugeda ja iga aasta saab seda 20 uude keelemurdesse tõlgitud. 500 miljoni viiblit on laialilaotud saanud maailmas. Kuidas võisid Kristus ja Joannes neid asju ette näha?

Sel ajal, kui see prohvetikuulutus anti, paistis selle täidminek täiesti võimata olemat. Minult trüfikunsti ülesleidmine tegi seda võimalikuks. Kuid seda oli enne ettekuulutatud ja Paulus ning teised apostlid tegid selle täidesaatmisega algust, mis tõendas, et nemad selle täidminekut uskusid. See on tõeks läinud ja meie päevad annavad selle kohta kõigeselgemat tunnistust. On mitmed tuhanded exemplarid teisi raamitud maailmas, kuid ühtegi neist ei ole isegi 20. osasse neist keeltest ümber pandud, milles läna Piiblit võime leida.

Kuidas võisid prohvetid seda ette teada, et see nõnda saab sündima?

Kristuse surm aasta pääle ettekuulutatud

Kuidas võisid wanajeaduse prohvetid, nagu Mooses, Dawet, Jesaja ja kõik teised, teada ühe Snnistegija tulekut? Kuidas võisid nemad teada tema sündimise kohta, eluviisid, iseloomu, sõpru ja waenlasi, kannatust ja ristilõõmist, ning ettekuulutada kõik tema elus ettelewaid üffikasju?

Kõigeenam filmapaistwam ja sellega ühes, ka imestamisewäärilisem on Danieli ettekuulutus, kus isegi need aastad ülesantud, kus Jesus Messijana pidi ülesastuma; samuti ka tema surmaaasta.

Temaft ülesantud arvud näitawat matemaatilise täpikäälisusfega, et tema pidi seda teadma.

Waata Tan. 9, 24—27, Esra 7, 11—26 ülesantud kolmandamat ülesehitamise käsu andmise aega aluseks wõttes.

Selle aja 457 enne Kr. — õiglust tõendab Ptolemäuse kanon selgesti, mida 20 kõrwuõõkswate päikesef ja kuwarjutuse aegade läbi tõendatakse. See on üks kõige kindlamini tõekstehtawamateft aegadest ajalooõ. Need on nädalat, ehk aastad, mis algasid 457. enne Kr., ulatasid kunni 27 aastani pärast Kristust, kui Jesus, see Messias, püha Waimuga wõitud sai. (Waata Joan. 1, 29—36; Luf, 3, 21. 22; 4, 18; Ap. t. 4, 27; 10 38; Mark. 1, 14, 15.)

Seitsmekümnenädama astanädala keskkoht, üks seitsme aasta pikkune aeg — toob meid 31 aasta fowadesse enne Kr. millaal, nagu Daniel ütleb, Messias pidi aralaotatud wõdi tapetud saama. . .

Mäetippudefarnaste ajalooliste sündmuste teatel, mille tõeolud kahtlemata kindlad on, paistab Kristuse tuleku aeg ja sündmus ise, kõigeõrgemana mäefunkana filma, häwinemata, kõikumata, igawesti.

Kuidas wõis Daniel, 600 aastat enne Kristuse surma, selle sündmusfega nõnda tutaw olla, et ta mitte üffi aastat, waid kõige selle pifa ajajägu mitmesuguseid astmeid, alates tema enda eluajast kuni Kristuse ristilõõmisteni, wõis ette teada ja seda ülestirjutada? Kus on weel üks teine prohvetikuulutus, mida sellega wõisime wõrrellda? Mikspärast ei ole kahtlejad, hoolimata kõigest nende hariduseft ja selle tõeasja salatapüüdmise katsetest, mitte wõinud arafalata, et see prohvetikuulutus omal ajal anti ja ka tõeks läks? See käib kõigest teistest prohvetikuulutustest farnaselt üle, nagu Kristus üle on igast inimlikust olemuseft.

Kristuse sõnade üleilmne wägi

Kuida wõis Kristus mõne ainsama sõnaga maailma ajalugu juhtida? . . . Nii mõnigi kahtleja on tummas aukartuses Kristuse jumaliku oleku ees seisnud ja tõrkunud teda kui isiklikku Snnistegijat wastuwõtmast, kuid on olnud junnitud, usfumata luuletaja, Byroni taoliselt tunnistama: „Kui iialgi on Jumal inimene ja inimene Jumal olnud, siis oli Kristus mõlemad.“

Usutunnistused muutuvad ja seltskondlised ühifused lagunewad; rahwad erinewad üksteisest ning troonid kõiguvad — kuid huwitatus Kristuse wastu kasvab igapäewaga. Oma lihtfate sõnade läbi on tema rahwast 18 aastafada kõitnud. Kõik seda ja weel enam muud, on temast ettekuulutatud.

Uuri seda ja pea Kristust selleks, selleks Isa on teda läfitanud.

Prohvetikuulutuste otstarbe

Mikspärast täitis Jumal Piibli prohvetikuulutustega? Paulus ütleb meile seda. Tema „on määranud aja, mis ta enne on seadnud ja rajad, kus nemad peawad elama; et nemad Issand at pidid otsima.“ Ap. t. 17, 26. 27.

Nüüd saab meile see prohveti ütelus selgeks: „Sest Issand Jehowa ei tee midagi, kui tema mitte ei ilmuta oma salajat nõu oma sulastele, prohwetitele.“ Amas 3, 7. Tema awaldab selleks oma saladused, et nad mõistaksid, et nemad Piiblist ja ainult Piiblist kõige kõlgelt õiget nõu wõiwad leida.

Prohvetikuulutuste nurimine tõendab järgmist tõde: „ . . . pühad Jumala mehed on rääkinud, juhata tud pühast Waimust.“ 2. Peetr. 1, 21.

Wina olen siin prohvetikuulutuste fifu ainult

tsalt puudutanud; kuid seda kõike tähelepanes, mis selles kõige paganate suguharude, keelte ja rahwaste kohta on ettekuulutatud ja seda kõige aegade jooksul kunni lõpuajani — ei ole mina neis ainsamatki wiga leidnud ja prohwetikuulutused on üks neist põhjustest, mis pärast mina Piiblit

selleks pean, milleks tema iseennast tõendab olevat. Armas lugeja! Kas ei taha ka sina sedasama teha? Et sellele astmele jõuda, selleks peame temaga põhjalikult tutvuneda püüdma.

E. A. Howell.

Mis on maailmas walitsewa rahutuse põhjus?

Kas võib Rahwasteliit inimese sugu hoida sõja eest? Ei! Niisama wähe võib kirikute ühendus inimesi hoida patu eest. Maailmas walitsewate kõigekeerulisemate küsimiste pääle wõime ainult Piiblist õige wastuse leida. Kui kristlikud mehed ja naised, kes jumala sõna usuvad ja püüawad ajasündmuse piibli prohwetikuulutuste walgel tähelepanna — enda waateid awaldawad belbes, et kõik maailmas ifka halbtuse poole kaldub, kui sagedasti belbatje siis nende kohta, et nad enda ilmawaatega ajast maha olla jäänud. Kuid neil on selleks kindlaid tõendusi olemas, et kõik maailm halwenemise poole kaldub ja et Jumalartmatade arm, wähenemise asemele, kasvab. Jumala sõna ütleb: „Aga see olgu sulle teada et wiimil päwil peawad hirmsad ajad olema.“ „Aga pahad inimesed ja petised lähewad ifka peale kurjemaks.“ 2. Tim, 3, 1. 13. Ajalehtede teated tõendawad nende ettekuulutuste tõde iga päew.

Prohwetite sõna on meie ainsam kindel juhataja.

Prohwetid kuulutasid ette nelja ilmariigi — Babeli Weda — Persia Kreeka ja Rooma — ülestuulet. Nii nende riikide kui ka teiste rahwaste juures on alati ajaloo kordamist märgata olnud, nimelt: igal rahwal on teatud taseaeg antud. Igal rahwal, kes maailma näitelawale on ilmunud, anti wõimalusi ja eesõigusi näidata, kas nemad tahawad töötada kofkukõlas taewa ja maa Loojagi. Kõik rahwad on sellest Jumala eelplaanist kõrwale ka ldnud ja sellepärast pidid nemad neile antud eesõigusest lahkuma ja teistele maad andma.

Jumal on oma suures plaanis igale rahwale kui ka üffikule inimesele ülesande annud, mille teostamist tema ootab. Igal ifikul on wõimalus wabatahtlikult ise enda saatust ära määrata aga Jumal juhib kõiki tema lõpuliste plaanide täidesaatmises, olgu see häduse ehk kurjuse poole. Ettekuulutused, mis kõigewägewam „mina olen“ enda sõnas on meile teada annud, näitawad selgesti, misjaguse ajaloojargu sees

meie elame, ja mis lähemas tulewikus meie ees oodata on.

Kõike seda, mis prohwetid kuni siiani on ettekuulutanud, wõime meie ajaloo weergudelt täideldäinud leida ja meie wõime kindlad olla, et kõik, mis weel täideminemata, omal ajal saab sündima. Täna näitawad aegade märgid, et meie suurte ja pühalikude sündmuste eel elame. Meie Ennistegija prohwetikuulutused, mida tema enda tuleku eelse aja kohta ettekuulutas, lähewad täna filmanähtawalt täide. „Teie saate kuulma sõdasiid ja sõjakisa. . . . Sest rahwas tõuseb rahwa wastu ja kuningriik kuningriigi wastu ja nalg ja katk ja maawarise misised on siis mõnes paigis“ Matt. 24, 6. 7. Meie elame ajal, millel määratu suur tähtsus on meie kohta. Walitsejad ja riigimehed, mehed, kes wastutawatel kohtadel, mitme rahwaklassi seast mõtlejad mehed ja naised panewad kõik hoolega tähele sündmuse, mis igal pool ilmifis saawad. Nemad jälgitwad põnewusega rahwastewahelisi olulordi. Nemad näewad kuidas kõik maailma meelesolu on pingule tõmmatud ja tunnewad, et peagi midagi suurt, otjustawat peab sündima ja et maailm — hoolimata ilusatest rahusõnadest ja plaanidest — määratuma kriisise eel on.

Nende mitmesuguste mõistatustaoliste küsimiste kohta saame ainult piiblist õige ja ainsama seletuse Siin tuuakse meile ette maailma ajaloo lõpusündmused, mille warjud juba praegu maakera pinnale paistawad ja mis teraseid, tähelepanijaid ja mõtlejaid inimesi weel tõisemale järelmõtlemisele juhivad.

Jumala kuulutus, maailma elanikkudele on: „Seepärast olge ka teie walmis, sest inimese Poeg tuleb tunnil, mil teie ei mõtle.“ Matt. 24, 44.

Seltskondades, ja seda weel ifeäranis suuremates linnades, walitsewad oluforrad kuulutawad pikfsetaoliselt, et Jumala kohtu aeg on ufse ees ja niisama ka kõikide asjade lõpp.

Kõigendaw kurjus ja ülekohtus mõtab üle ilma maad ja meie elame tõeliselt maailma ajaloo lõpufriisi ajal. Sellepärast ei pea meie sugugi imestama nähes meieaegseid iseäralisi sündmusi vaid teadma, et ka Jumala pikkmeel kord lõpule jõuab.

Igaüks peab nüüd hoolega iseenda kasuks Jumala sõna uurima, et meie mõistime tema

armu läbi ärastatud saada sellest saatusest, millest Malakia kirjutab, veldes:

Sest waata, päew tuleb, mis põleb kui ahi, ja kõik uhked ja kõik kes hõelata tööd teevad, peavad olema kui kõrs; ja päew, mis tuleb, kõrmetab neid ära kui tuleleek, ütleb vägede Jehowa, ja see ei jäta neile mitte juurt ei oksa."

C. H. Winterton.

Düiga, mis kõikidel rahwastel ühine

Pea kõigi uuenduse sisseseadjaid kõigil aladel, kuid iseäranis veel usulisel alal, on nende aegse rahwa poolt segajateks ja hullustajateks peetud. Alles järeltulewad põlvned mõistsid alustatud töö väärtust ja hindasid seda selle väärtuse kohaselt. See ütetus on õige, et ükski ajaloo kirjutaja pole mõinud omaaegset ajalugu tõestruult kirjutada. Ükskõik mis astmeni saavad tema otsused tema eelaimuste läbi moonutatud. Tema usuwaated ja poliitilised kalduwused mõjuvad tema meele pääle, tema ajal ilmsiks saavate sündmuste kohta. Meie vaatame tagasi enda ja Innistegja aja ja töö ring samuti ka apostil te, Lutheri, Wesley ja teiste tehtud tööde pääle, mis Jumala plaani täidewiimine oli; aga neil päewil, kui need suured mehed ja õpetajad elasid, peeti neid kaugele suure enamuse poolt märatsejateks ja mõistmatadeks inimesteks. Euroopa uinus selleajani surmaunes, kuni kolm neli märatsejat — Sus Luther, Zwingli ja Kalwin — esile ilmusid. Need kõik olid kõigesuuremad segajad. Nendeaegsele rahwale paistsid nad kõik hullumeelsed olewad. Ütelused, nagu „nõdrameelne“ ja „hädasohtlik inimene“ üteldi alati nende kohta. Lutheri hüüti alati „hulluks mungaks“ ja „nõdrameelses preestriks.“ Itaalia uinus samuti pealiskaudses olekus usu wastu kunni Savonarola, see meesliku filmadega ja rahutu fanaatiline munk, Flarenthi tänavatele ilmus ja rikkaid ning suurisugu mehi nende kõlwatumate tegude pärast noomis. Ka teda hüüti sellepärast hullumeelses et ta jellel ajal walitsewate usuwaadetega rahul ei olnud. Tarwitseb ainult suure Inglismaa usulise ajaloo pääle mõelda, et näha, kuidas siis suured waimlise äratusajad tulid, kui need suured usuhullustajad, nagu John Wall, Wilkif, Oliver, Cromwell ja Wesley esile ilmusid; oli ka neid, kes D. S. Moody't ja J. Parkerit fanaatiks nimetasid.

Ja kes oli see ainsam õige iseäraline usuhullustaja ajaloos? — Jeesus Kristus. Iga sõna mis tema rääkis, oli kui tükk tünamiiti tema ajal üleüldiselt maksma korra ja waadete wastu.

„Terme Judamaa waatas kahtlaselt ja küsiwalt tema pääle. Teda tähendati Wariseeride ja Kirjatundjate poolt inimeseks, kelle mõisted Jumala riigi kohta unistajate kohased olid ja mis tegelikudele elundumistele risti wastu käisid. Weel tänagi kõlawad tema sõnad, tõeliselt wõetutena, fanaatiksised Ja lõpuks tapeti Kristus sellepärast ära, et tema usuhullustaja ja seega ka üleüldisele rahwa heakäekäigule kardetaw oli.

Waewalt jõuti Kristust, seda hullustajat, kõrwale toimetada, nii kohe tuleb juba jälle uus esile.

Misjugune meeleto inimene küll Paulus oli! Misjugu si imelikke asju tema rääkis, mis inimliku laine mõistuse ja tegeliku elu wastu näisid olewat! Meil on Piiblis awalikke tunnistusi nende tunnete kohta, mis rahwal Pauluse wastu oli. Üks rahwa silmis lugupeetud mees ütleb Paulusele.

„Paulus, sina jampsid, suur kirjandõstmine jaadab sind jampsiina.“ Ja tema oli tõesti nende meelest nõdrameelne. Kuid kas üksi selleaegse rahwameelest?

Kui tema täna nähtawalt praeguse aja rahwa seas elaks, siis ei tahaks meieaegsed jeltskondlisse elu parandajad ja hingeeluliste küsimuste korraldajad temaga vähematki tegemist teha, sest tema ühekülgesed ja ekstreem waated saaksid kahjulitub paistma nende plaanidele. Aga see hullustaja on ühe kõigesuurematest organisatsioonidest — mida maailm iialgi näinud — ülesehitanud ja see on kristlik kogudus. Tema on iga inimese mõtte pääle juutnud mõju awalbada, kes aga iialgi kristliku põhimõtte üle on järelemõelnud ja on maailma usulise liikumise süwendamises ja puhastamises palju rohkem ära teinud, kui kõikide aegade usupuhastusseltsid ühte kokku.

Misjugu fanaatikerite tarwidusest kirjutab teegi kirjanik edasi veldes: „Kui meie päewil mõni misjugu suur usuhullustaja ülestõusels ja praeguse aja modern elukommete ja lõbusustihade piitutamisele asuks, meie tühja pääliskaudset usuelu, peeneid kombeid, pattusid meie

moobjas riietamises ja n. e. üliinimlikul wäel noomina hakkaks, siis wõiks üks tõeline usuline ürfamine maad leida, mis mitte üksi meie hingel ei peastaks, waid ka meie äri- ja seltskondliski elu poliitikat ning meie rahwastewaheliski olufordi, mis mädab ja rifutud, põhjalikult saaks muutma."

Seeäralik on see, et meie ei taha õppida minewiku läbielust ja eksitustest ja ei ole walmis mõistlikumad olema, kui minewa aja rahwas.

Eneste kitsarinnaliste waadetega ja omatafu püüdwate plaanidega seotud olles, jätame kergesti tähelepanemata Jumala ajakohased tööd ja plaanid mis tema eelnägemise järele peawad järkjärgult täideminema. Meie unustame kergesti

maailma raua, jami ja prahihunnitute seas jumalitud kallistiwid pea täielikult ja peame jumaliku kulda wäärtusetaks ja puhast nisu haganataks, nagu seda wanasti Kristuse, Pauluse ja Lutheri päwil tehti.

Oh et igaüks püüaks enda filmi taewaliku filmasalwiga wõida ja et meie meel saaks Jumalast walgustatud ning tähelepanelikult ja osawaks, sellesinatse maailma kära ja möllu seas Jumala plaani ja tööd mõistma, et meie wõiksime alati Jumala ettenägemusega ja tõega sammu pidada ja kuidagi endid selle maailma petlikudest waadetest petta ei laseks.

J. M. Wilcot'i ainetel.

Tehke enestele sõpru ülekohtusest Mammunast

(Särg)

Inimesed on Jumala riisumises süüdlased. Eneste wahendite omatafupüüdliste tarwitusewiiside läbi saab Jumalalt see au riisutud, mis inimliste walude waigistamise ja hingede peastmise läbi tema pääle tagasihilgaks. Inimesed ei ole ustawad neile kätteusaldatud waraga ümberkäimises. Jumal ütleb:

"Aga teie ligi tahan ma tulla kohtuks ja olla üks karme tunnistusmees . . . nende wastu, kes liiga teewad palgalisele palga poolest ja lese naisele ja waele lapsele ja kes wõõra õiguse kõweraks pöörawad."

"Kas inimene peab Jumalat petma? et teie wõtate mind petta ja ütlete fiiski: Mis asjas petame meie sind? Teie petate kümne ja ülestõstmise ohwriga.

Araneedmise läbi olete teie äraneetud, et teie mind petate kõik rahwas." "Et kuulge nüüd teie rikkad . . . teie rikkus on ära mädanenud ja teie riided on koideft ärasõõbub. Teie tulla ja hõbeda on rooste rikkunud ja nende rooste peab teile tunnistuselt olema . . . teie olete warandust kogunud wiimsil päwil." "Teie olete prassimises ja oma himude järele elanud maa peal." "Waata, töötegijate pall, kes teie maad on ära leiganud, mis teist on sinni peetud, see kifendab, ja leikajate kifendamised on tulnud wägede Jehowa kõrwade ette." Mal. 3, 5. 8. 9; Jak. 5, 1—3. 5. 4.

Igalt ühelt saab nõutud, et ta temale kätteusaldatud anded tagasi annaks. Kohtupäewal saawad intmeste kofkufuhjatud warandused

wäärtusetaks olema; nende omanikkudel ei ole siis midagi, mida nemad enda omaks wõiksid nimetada. Need inimesed, kes siin endale warandusekogumise eluülesandeks teinud, näitawad ülesse vähem tarkust, järelemõtlemist ia muret eneste igawese saatuse kohta, kui see majapidaja, kes enda maie elu eest, tulewitust, hoolt kandis.

Walguse lasteks arwatawad inimesed on vähem targad, kui sellesinatse maailma lapsed oma sugu rahwa seas. "Sel päewal wistawad inimesed ära muttide ja nahtkirte kätte oma tühjad hõbe- ja oma tühjad kuldjumalad, mis nemad enestele olid teinud, et nemad nende ette pidid kumardama.

Nemad tulewad taljude pragude sisse ja kivitajude ninade alla Jehowa hirmu pärast ja tema kõrge austuse eest, kui tema kätte wõtad maad hirmutada." Jes. 2, 20. 21.

Seda nägi prohwet nende inimeste kohta Jumala kohtupäewal täideminemat. "Tehke enestele sõpru ülekohtusest Mammunast," ütleb Kristus, "et, kui teie kõigest lahti saate, nemad teid wastu wõtawad igawestesse majadesse." Jumal, Kristus ja inglid on alati kurbade, kannatajate ja patuga koormatute teenistuses. Andke ka teie endid samaks otstarbeks Jumalale ja tarwitage tema andeid sellesamaks otstarbeks ja teie saate sellest tööst osawõtjateks ühes taewaliste olemustega.

Teie südamed saawad tulfuma ühes taewaliste olemustega.

Teie saate eneste iseloomudes nende sarnasteks. Nende taevaliste eluasemete elanikud ei saa siis teile mõõrad olema. Kui ajalikud asjad on mõõda läinud, siis saavad taeva väravate hoidjad teile „tere tulemast“ ütleva. Wahendid, mida oleme teiste õnnistuseks tarwitanud, saavad protsenta kandma, Digel wiisil tarwitatud rikkuse läbi võib väga palju hääd torba saata. Seeläbi saab hingefid wõidetud Kristusele.

Need, kes selle plaani järele, mida Kristus meile on ette seadnud, teewad, saavad neid lord Jumala trooni ees nägema, kelle kasuks nemad siin maapöäl on töötanud ja õhwrud toonud ning tänuliku südamega saavad ärapeastetud neid mäletama, kes nende ärapeastmise tööriistadeks on olnud. Taewas saab neile armas olema, kes hingede ärapeastmises töös on ustawad olnud. Selles tähendamisesõnas antud õpetus on kõikide lohta maksew. Igat ühte peetakse nende annete eest wastutawaks, mida ta Kristuselt on saanud. Elu on selles liig tõsine, kui et jeda ainult maiste huwide ots-tarbeks ära kasutada. Jumal tahab, et meie jeda teistele edasiannaksime, mida meie sellest oleme saanud, kes on nägemata ja igawene.

Iga aasta lähewad miljonid hoiatamatalt ja peastmatalt igawikku, Tund tunnilt esitakse meile, meie mitmesugustes elutingimistes, wõimalusi hingede ärapeastimiseks. Need wõimalused tulewad ja lähewad alatasta. Jumal tahab et meie neid kasulikult tarwitaksime. Pääwad, nõadalad ja kuud lähewad mõõda; meil on jällegi üks päew või nõadal vähem aega enda ülesannete teostamiseks.

Ainult mõnigad lühedad aastad on meil weel aega ja see heal — kellele meie lord wiitwitatmata peame wastama — saab ka meile ütleva: „Tee aru omast mojawidamisest!“

Kristus kutsus kõiki nende asjade pääle mõtlema. Kaaluge jeda asja läbi täpikäältselt ja ausalt. Asetage ühelepoole kaalule Jesus, see on see igawene wara, elu, töde, taewas ja Kristuse sarnane rööm arapäästetud hingede üle ja kaalu teisele poole kõik ilu ja au, mida maailm võib teile pakkuda. Asetage ühele kaalukaufile iseeneeste ja nende hingede kahju, kes teie läbi oleks wõinud saada ärapeastetud; jelle kaalu teie kaufi asetage iseeneeste ja

nende eest elu, mida Jumala elu järele saab kaalutud.

Kaaluge ajalikuts ja igaweseks ajaks. Sel ajal kui teie sellega ametis olete, ütleb Kristus: „Sest mis kasu on inimesel sest, kui tema kõik maailma kasuks saaks, aga oma hingele kahju jaadaks.“ Mar. 8, 36.

Jumal tahab, et meie maiste asjade asemel, taewalisi asju waliksime. Tema wõimaldab meile warandust taewasse koguda. Tema tahab meid julgustada, et meie kõigeõrgema eesmärgi poole püüaksime ja enestele kõige suurema wara kindlustaksime. Tema ütleb „et üks mees peab puhtast kullast kallim olema ja üks inimene enam wäärt, kui Dwiri kulla tükkid.“ Jes. 13, 12.

Kui need rikkused — mis muttid arasõwad ja rooste ararikud, mõõdalähewad, siis saavad Kristuse järelkäijad röömustama selle hullkaminemata taewaliku wara üle, mis igawene on.

Kristuse aralunastatude jeltstond on armsam kui maailmikud lõbud. Parem kui maapöälne eesõigus kõigeilusama loffi omanik olla, on eesõigus nende eluasemete pääle, mida Kristus meile valmistab. Ja paremad kui kõik maisted armastusrikkad sõnad, saawad. Õnnistegija sõnad olema oma arawalitutele: „Tulge tõna miuu Isa õnnistatud uing pärige luningriit mis teile on valmistatud maailma asutamisest.“

Meile, kes on Jumala warandusi araraisanud, annab Kristus weel wõimalust endale igawesi ja hullkaminemataid warandusi koguda. Tema ütleb: „Andke, siis peab ka teile antama.“ „... tehke enestele kufrud mis ei lähe wanaks; jaatke enestele warandus taewas, mis ei wähe, kuhu waras ligi ei saa, ega mis koi ei riku.“ „Käsi neid, kes riklad sessinatses maailmas — et nemad peawad head tegema ja hea tegude sees riklaks saama, heal meel andma ja teistele jagama. Ja enestele warandust koguma heats alusets tulewa peale, et nemad iaawese elu wõiksid kätte saada.“ 1. Tim. 6, 17—19. Koguge warandust Jumala trooni juurde.

„Tehke enestele sõpra ülekohutsest Mammunast, et, kui see otsa lõpeb, teid üleswõetaks igawestesse majadesse.“

G. G. White.

Üksmeel

J. C. Raft.

Üksmeel on alguse saanud Jumalast. Kui imelise ühemeelse leiamme meie taewas! Isa Poeg ja püha Waim on üks ja nende seas on ka inglid ühesmeeles. Meie algmaenemad Paradiisis olid ka üks. 1. Moos. 2, 24; Matt. 19, 5. Jumala plaan oli, et siin maa peal pidid perekonnad elama, kelle liikmed ühesmeeles oleksid. Kuid patt tungis sisse ja ühes temaga tuli ka lahtmeel, tüli ja waen. Kui Adam oli pattu teinud, ajas ta kohe süü oma naise pääle.

Waerwalt olid mõned aastad mööda läinud, kui patt juba nõnda laiaks oli lagunenud, et üks wend teise äratappis. Üksmeel on õnnistuse ja edu oluline tarwidus. Sellest oleneb ära, kas üks riit seisab või langeb. Digusega ütleb Kristus: „Sga kuningriik, mis isefestis riisus on, läheb hullta ja koda langeb koja peale. Lut. 11, 17.

Meieaja rahutumad päewad tõendawad seda silmnähtawalt. 1914. aasta alguspool näis iga-juugust õnne tõotawat: Põllumajandus, kaubandus ja tööstus õitsesid; kunst ja leidused olid kõigeõrgema tipuni jõudnud. Väliselt paistis kõik rõõmustaw ja paljutõotaw ning mitmed unistused ja rääkisid juba peatselt tuhande aastase rahuriigi algusest. Kuid tõsiasi oli see, et hoolimata kõigest edusammudest, 1914. aastal maailmas üksmeel vähem walitses kui iialgi ennem. Selle järelduseks oli see kole maailma sõda. Lahtmeel on seltskonnas maad võtnud. Tema on ka seadusteandwatesse lehestustesse tunginud ja kasvab seespool mitmesuguseid poliitilisi, seltskondlisi ja waimlisi ühijusi. Paljud kodud, kus lord õnn ja rõõm walitses, on sel teel õnnetuse asukohtadeks saanud. Tuhanded õhtawad ühemeelse järele.

Kuid kust võiks seda leida? Täielist ühtmeelt on ainult ühest kohast leida, nimelt Jumala ja tema Poja, Seesuse Kristuse juurest. Seda üksmeelt võib aga ainult elawa usu läbi Kristuse sisse ja täielise sõnakuulmise teel Jumala ja tema käskude vastu, kättejaada.

Üks olla Kristusega.

„Nende kolmekümne aasta jooksul, mil Kristus maapääl oli, elas tema Jumala meelepärast elu ja ka meie peame niisamasugust elu elama. Tema on meie eeskuju. Tema on nagu Peetrus ja Joannes kirjutawad, meile „tähejätunud,“ et meie tema wäe läbi peame „tema jälgedes käima.“ 1. Peetr. 2, 21; 1. Joan. 2, 6.

Eht Kristus küll inimene oli ja teda niisama kiusati kui meidki, oli ta siiski alati ühesmeeles oma isaga. „Mina ja isa oleme üks,“ ütles ta juutidele. Selles sisalduis tema wägi ja selles on ka meie jaoks wõti selle wäe mõistmiseks, mis teda alati täitis ja tema, kui ka tema sõnade kaugas käis. Tema ja isa olid üks. Isa tahtmine oli ka Poja tahtmine. Tema ei olnud mitte enese waid oma Isa tahtmist. Joan. 5, 9. 20.

Isa, Poeg ja püha Waim on üks. Eht küll Isa ja Waim sel ajal taewas olid, kui Poeg maapääl oli, olid nemad siiski üks. Raugus ei wõinud neid mitte lahutada. Isa töötlas oma Waimu mõju Poja läbi ja need suured tööd, mis Poeg tegi, tunnustawad sellest, mis Jumal nende kasuks tahab teha, kes üks on temaga.

Selgamaal wiisil, kui Poeg üks oli oma Isaga, on ka meil eesdiguks üks olla temaga ja ta Pojaga. Neid tegusid, mis Kristus tegi, peame ka meie tegema (Joann. 14, 12); eeltinimine selle teostamiseks on, et meie temaga üks oleme, nagu tema üks oli enda Isaga. Enne peame meie aga kõigest patust puhastatud (1. Joan. 1, 9) ja Kristuse digusega kaetud saama.

Meie peame „Jumalikult olemisest osajama“ (2. Peetr. 1, 4); kui meie seda oleme saanud, siis saame ka üks olema temaga.

Ühemeelseleline kogudus.

Õimine tingimine koguduse kaswamiseks on see, et selle liikmed ühels saawad Kristusega. See oli Kristuse pääpüüd tema maistel elu ajal.

Sgal wõimalikul juhtumisel püüdis ta wajutada jüingrite südamesse, kui hädahtarwilik on üks olla.

See oli isegi veel siis tema kõige suurem mure, kui ta neist pidi lahutama. Ühine aeg enne tema äraandmist palus Kristus veel Retsemane aedas sellepärast, et tema lapsed üks oleksid. Tema ütles: „Et nemad kõik üks oleksid, nõnda kui sina, isa minu sees ja mina sinu sees, et nemad ka meie sees üks oleksid, et maailm usuks, et sa mind oled läkitanud . . . Mina nende sees ja sina minu sees, et nemad täiesti oleksid ühes ja et maailm tunneks, et sina mind oled läkitanud ja armastanud neid, nõnda kui sa mind oled armastanud.“ Joann. 17, 19. 23.

Mina wiibin mõttes liigutatult see awaliku ja wägewa palwe juures ja kui armas on teada,

et Jumal oma Poja palwet alati kuuleb. Joan. 11, 42.

Sel põhjusel said jüngrid, kui ka see väikene kogudus, mis neist koosneis, üheks ja nõnda jaame ka meie üheks. Nõnda kui nemad sel ajal mõni nädal hiljem üheks said (M. teg. 2, 1), nõnda saavad teda ootajad lapsed peagi üheks ja nõnda kui tema neid „wäega kõrgelt“ ehtis, saab tema meid ka täna oma Waimuga täitma, kui meie üheks jaame.

Kui meie kui kogudus sel wiisil üheks jaame, mis mõttes Jeesus palwetab, siis saab ka maailm tunnistama, et Kristus on Jumalast saadetud. Siis saab Kristuse ewangelium walgustama ja enda aupaiustuse täiuses hiilgama. Selleks, et meie üheks saaksime, on Kristus meile selle „au annud, mis Isa temale on annud. Isa on kõik meile walmis pannud ja ootab ainult, et meie seda andi, mis ta meile on annud, wastuwõtaksime ja seeläbi üheks saaksime.

Paulus mõistis kui hädastarwilil see on, et koguduseliikmed üheks saaksid. Kuulge, mis tema ütleb: „Aga mina manitsen teid wennad, meie Issanda Jeesuse nime läbi, et teie kõik üht wiisi räägite ja et ei ole lahtumisi teie seas, waid olge koftu liidetud ühesuguses meeles ja ühesuguses mõttes.“ 1 Kor. 1, 10.

Apostel wõrdleb kogudust inimeseihuga.

Tema ütleb: „Sest otsekui ihu üks on ja temal on palju liikmeid, aga kõik selle ühe ihu liikmed, mis palju on, on üks ihu, nõnda ka Kristus. Sest meie oleme ka kõik ühe Waimu läbi üheks ihuks ristitud, olgu Juuda eht Greeka rahwas, olgu sulased eht wabad inimesed ja oleme kõik üheks Waimuks joodetud.“ 1. Kor. 12, 12. 13. 14—26 salmini seletab ta siis seda lähemat sisemist ühendust, mis ühe ihu mitmesuguste liikmete wahel walitseb ja näitab, kuidas kõik liikmed üksteisest äraolenewad on ja kuidas nemad kõik peawad üksteise eest hoolitsema, mispääle ta siis 27. salmis ütleb: „Aga teie olete Kristuse ihu ja liikmed, igaüks oma osa poolest.“

Sel ihul, mis on Jumalast „kõikuliidetud“ on pää, nimelt Kristus ja Isa „on teda kõige asjade üle peaks pannud kogudusele, mis on tema ihu, mis täidetakse sellest, kes kõik kõigis täidab.“ Ew. 1, 22. 23. See koosseis ei tarwita mingisugust pikemat seletust pää ja ihu ühenduse kohta. Meie teame, kui kindel ja lahutamata see on. Just niisugune peaks ka olema ühendus Kristuse ja tema koguduse wahel, ja see saab ka siis olema, kui püha Waim täie wõimuga saab meie üle ja meie üheks jaame tema sees.

Tõde, mida Jumal meile annud, on meie koguduse suuremas ühesmeeles ja koftukõlas

hoidnud, kui see ühegi teise usulise organisatsiooni seas on awalikult saanud. Kõik püüded, mida saadan selleks aeg-ajalt ette wõtnud, et meie ridades lahtumisi toime panna, on tagajärjetaks jäänud.

Kõikide tööd, kes on püüdnud midagi meie koguduse kõrwal ülesehitada, on lõppenud nurjaminefuga. Aga nõnda, kui see oli jüngritega, on lugu meitega. Meie peame veel täielikumassee ühtemeelde saama enda usus ja tegudes, peame niisamasugusele ühemeeleastele jõudma, nagu jüngrid olid püha Waimu wäljawalamise eel. See suur töö, mis Jumal meile ülesandeks teinud, ei saa mitte enne teostatud, kui üksmeel meie seas walitseb. Maailma ei saa mitte kolme ingliskuulutuse auhiilgusega walgustada, kui veel lahtmeelt, tüli ja waenu meie seas leidub kui arwustamine ja laimamine aset leiab.

Täieline üksmeel ja tõeline wennalik armastus meie koguduses, tööliste keskel ja perekondades, on eesmärk, kuhu poole peame püüdma; Jumala armu läbi peab ja saab seda kätte saadama.

Sellest ei ole veel küll, et meie tõde usume ja armastame. Ei ole ka sellest veel küll, kui meie teistele kuulutame ja enda wahenditega Jumala tööd toetame. Kõike seda on wõimalik teha ja sääl juures ometi mitte ühesmeeles olla. Mõtleme jüngrite pääle! Nemad jätsid kõik maha ja käisid Kristuse järele, uskudes et tema on Jumalast saadetud. Matt. 19, 27; Joan. 17, 8.

Selle pääle vaatamata waidlesid nad isekestis, kes küll nende seast peaks ülem olema ja seni, kui nad veel ühes meeles ei olnud, ei wõinud nad Jumala Waimu täiuselt omandada, mis neil nii hädast tarwis oli, kui nad tahtsid tõbulikult saada selle suure tööd teostamiseks, milleks Kristus neid oli kutsunud.

Selles sisaldab meile tähtis õpetus. Tõdeasi on, et meie aeg ja töö mitmeti selle aja sarnane on milles apostlid elasid ja ka selle tööd sarnane, mis apostlid tegid. Nii kui neid oli kutsutud Kristuse esimist tulekut maailmale jutlustama nõnda on meid kutsutud tema teise tuleku kuulutust kuulutama. Nii kui nendel wõimalus puudus ilma püha Waimu iseäralise wäljawalamiseta enda ülesannet teostada, niisama on see ka meil wõimata ilma püha Waimu iseäralise wäljawalamiseta seda ülesannet täita. Nõnda kuidas neil wõimata oli seda wäge saada ja püha Waimu wäljawalamisest osa saada seni kui nende keskel veel täielist ühtmeelt ei olnud, nõnda on see ka meil wõimata.

Meie ei wõi mitte enne hilisest wihmast osa saada, kuni meie seas üksmeel walitseb. Jüng-

rid jõudsid ühemeelsele palwe ja Jumala sõna uurimise läbi. Nemed tunnistasid üles ja tahetsid enda pattu ja käisid kõigis asjus Issanda järele.

Kohtlane palwe ja alandlik patutunnistus kui ka Jumala sõna uurimine on wahendid, mis püha Waimu selleks tarwitab, et koguduses ühtmeelt ülesseada ja teda ühels teha Kristusega.

Selle palwenädala järel, millest meie Ap. t. esimeses päätkis loeme, oli, et kogudus ühtemeelde sai. Sellele järgnes kõhe Peetruse äratusjutlus, mis läbi 3000 ühel päewal meeltparandasid.

Imelik wägi saatis sõna kuulutamist. Jüngerite arm kaswas iga päewaga ja palju wägewaid tegusi tehti Issanda teenritest. Kui nad palwetasid, siis kõikus paik, kus nad olid kokkukogunud; panid nad enda käed haigete päale, siis said nad terveks. Kogudus oli ühels saanud: „Ja nende hulgal, kes uskusid, oli üks süda ja üks meel.“

Imeline on lugeda misjuguiseid suuri asju Jumal oma lastele teeb, kui nemed temaga ühels saamad ja üheskoos töötawad. Nõnda teostati see suur ülesehitamise- ja ülesseadmise töö, millest meie Eära ja Neemia raamatus loeme, meestest, kes olid koos „kui üks mees.“ Eära 3, 1. Ka see äratus, millest meie Neemia laheltandamas päätkis loeme, sündis siis, kui rahwas „kui üks mees“ kokku tulid, et lugeda Jumal sõna ja ülestunnistada „oma patud ja oma wanemate ülekoht.“

Kui kui meie juba eelpool leidjime sai ka apostlite aegne kogudus alles siis püha Waimu, kui nemed „kõik ühelmeel“ koos olid Ap. t. 2, 1.

Kõiki seda tähele pannes leiame meie iseendid niisamasuguste küsimiste ees, mis neilgi olid.

Kolme-ingli-kuulutus peab saama kuulutatud kõigile paganatele, suguharudele, keeltele ja rahwastele ja see töö peab saama teostatud selle rahwapõlwe ajal. Jumal on kõik walmissaadnud ja tema suur päew läheneb kiiresti. Kui

iaal on aeg olnud, millal Jumala lapsed peatsid ühesmeeles olema ja Jumalat otsima, siis on see just nüüd.

Meie ühendus Jumalaga peab olema südamlit; meie peame Kristuse elu tundma ja seda omandama; meie peame üks olema.

„Tõeline religioon ühendab südamed mitte üksi Kristusega waid ka üksteisega, ühels südamlitaks ühisuseks. Kui meie teame mis tähendab nõnda ühendatud olla Kristusega ja meie õdewendadega siis saab üks hää mõju meie tööd saatma, kuhu meie iial läheme.“ — „Ewangel, teenrid“ Iht 420. E. G. White.

See ettevalmistuse töö, millest Malafia oma raamatu 3. päätk. salmid 23 ja 24, kirjutab, alustatakse kodus. Sääal saamad mees ja naine ühels, laste ja wanemate südamed kõidetakse ühemeelega. See on Elia wägi mis Jumala laste südameid liigutab, nagu wanast Elia ja ristija Joannee päiwil. Ei pea olema ainsamat adventisti peret ega kogudust, mille liikmed üks ei ole Kristuse sees.

Kristuse palwe, et meie temaga ja Issaga üks oleksime, on juba minewikus täide läinud esimese koguduse ajal ja aeg on käes, kus ka meie peame ühels saama. Seda kuulutust peab nüüd suure wäega kuulutama. Meie seiwame niisuguse suure ärkamise eel, nagu seda seni weel ilmas pole nähtud. Need imetähed, mis apostlite ajal nende tööga ühenduses olid, saamad ka meie tööd saatma ja selle ärkamise ajal saame meie endid niisama Issanda tööle pühendamata ja niisamasugusel mõõdul enda wahendid Jumala töö edendamiseks andma, nagu ükstord apostlit kogudus ennast Jumalale pühendas ja enda anded Jumala töö otstarbeks äraandis.

Teiste sõnadega: Meie saame endid tagasihoidmatalt äraandma Jumalale; meie saame tema sees ja temaga ühels. Annaks Jumal et see kõitide juures pea sünniks!

Sia mõju

Jutustatakse ühest teatud mehest, kes lord ühele hädaohlikule järsole mäe harjale tahtis ronida ja walis selleks aja, mill tema laps oma mänguasjade juures ametis, et ta isa äraolekud ei märkaks. Kui ta nüüd järsku mäetülge mööda üles ronis, ehmatas teda järsku üks lapse heal kes hüüdis: „Sia wali kõige kindlem tee; mina tulen sulle järele!“ Ta waatas tagasi ja nägi oma poega kõige lähedal enese järele ronawat.

„Sellest on palju aastaid mööda,“ ütles see isa, „kuid iialgi ei ole ma oma lapse hüüet unustanud.“

Tema andis mulle õpetuse mille tähtsust ma ennem iialgi ei olnud tunnud. Tema näitas mulle

meie mõju, mida meie teadmatalt awaldame ja mulle sai see hirmus wõimalus selgeteks, mis neid hukatusesse wiib seda meie hoolde usaldatud.“

Wanemad, kas teate, et teie laps kindlasti teie jälgedes sammub? See mida teie temale iga päew eeskujuks etteelate wiib teda kas hääle, ehk halwale teele juhutada — jäädawalt hukka saata. „Wanemad, walige kõige kindlam tee, lapsed tulewad teile järele!“

Seiske alanduse, ligemisearmastuse, kannatliku meele ja enese ärasalgamise tee pääl, et teie lapsed teile wiiksid, järskäies, kindlale teele jäida!

Uoorsoo osakond

„Mina ei jõua seda kannatada, et minuga nõnda alandawalt ümberkäiakse!“

Wiiteistkümnne aastane Emma tuli ühel päewal rõhutatud meeleolus koolist koju. Tema alati rõõmsatesse, elawatesse filmadesse kippusid wägise pisarad ilmuma. Ta wõis ennast ainult seega trööstida, et temal ei tarwisenud jeda loormat üfji kanda, waid wõis alati kõi enda mured kellelegi täielikult usaldada. Selle enda armsama sõbra juure läks ta ka nüüd oma murega ja ütles: „Ema, see ei ole küll ei tea kui suur mõistatus ega paha tegu, et Maumann lapsed minuist waitides mööda läksid, kuna nad pea kõi meie klassi koolilapsed wõdrusele kutsusid; kuid ma ei saa ometigi rahulolematuse tunnet eneses mahasuruda, kui ma sellepääle mõtlen. Ja kellel see ei oleks walus, kui temast nii awalikult möödaminakse!“

„See on tõesti walus, mu laps,“ ütles ema. Ennast tagasi tõrjutuna näha on tõesti rõhutatud tunne. Kuid mõtle siiski selle pääle, et igal ühel peab selleks wabadus olema, kutsuda seda ta tahab. Aga kas sa selleks mõnda põhjust teatsid, milspärast nad sind ei kutsunud?“

Maumannid peawad endid enamaks eneste filmis, kui meid. Nende lapsed on paremini riiestatud ja neis awaldub peenem ülespidamine. Meie isa peab meid oma teenistusega toitma, aga nemad elawad eneste warandusest; aga siiski ma mõtlen, ema, et mina niisam tark ja haritud olen kui nemad ja sellepärast on mull wäga raske seda halwaks panemist kannatada. Ma tean, ema, mis sa alati ütled ja see on ka loomulikult õige, aga kõi kristlikud mõtted ja wiisid ei juuda minu sees selleüle libedust allasuruda.“

„Wast ehk oled sa kuidagi selle kohta wale waatel, mu laps. Tõeline kristlik õpetus ei peagi meie tundeid nüriks tegema waid püüdmine täielikumaks saada ja sellekohaselt enese elu kontrolli alla wõtmise peab alati suurenema ja täienema. Kuid meid ei pea mitte enestele tehtud ülekohtu pärast haawatud tundma waid ainult selle üle kurwad olema, et meie kaasimehed seda teewad.“ „Aga ema, ometigi on ju raske, kui kedagi ilmsüütalt tagasi surutakse.“

„Kas siis see tähelepanemata olek sinu wastu ka tõelikult sind alatumaks wõi halvemas

teeb, Emma?“ Need, kelle lugupidamine sinu wastu tõeliku tähendusega on, ei osusta mitte sinu üle sellejärele, kuidas teised sinu wastu on, waid kuidas sina ennast teiste inimeste wastu ülespead. Wõimata on, et kõi inimesed sind armastaksid. Kristus elas siin maapääil laitmatalt, kuid siiski ümbritsesid teda igal pool waenlased.

Tema ei püüdnudki oma waenlaste meelejärele olla; sest siis oleks ta pidanud oma tõe põhimõtetest lahti ütlemata. Nii ei peagi meie siis nii wäga niisuguste seltskonda kippuma, kes meie põhimõtete ja waadetega ühesmeeles ei ole. Mis aitaks see, kui meist inimeste ees lugupeetakse ja kui meie ometigi seega enda igawestele huuwidele kahju teeme? Nüüd siis mõtle täna selle üle hästi järele ja ma küsin sinult siis homme, kas sa weel selle kohta haawatud tunned olema, et sind tähelepanemata jäeti.“

Emma jäi seega rahule. Wida enam ta ema nõuande üle järele mõises, seda rohkem kadus ka tema mure.

„Koh, Emma, ütles ema järgmisel päewal, kas see sind ilka weel nii wäga kurwastab, et sinu koolisõbrannad sind tähelepanemata jätsid?“

„Ema,“ ütles Emma, „küll sina oled osaw haawatute noolte pistetsa ära murdma. Ma ei taha tulewitus enam seda nii õrnatundeliselt tähele panna, mis iseäranis need inimesed, kelledega meil ühed waated ei ole, siis minu üle mõtlewad, kui ma tean, et ma ilmsüüta olen. Wiisakas ja lahke tahan ma kõi kõi wastu olla, nagu see kristlasele kohane; aga ma ei igatse enam nende lugupidamist.“ kes mind niisugusena, nagu ma olen, ei armasta.“

„Laps, need on õiged waated. Tõelik kristlane ei waata mitte maailma lugupidamise pääle ja ei saa ka araks ega õnnatumaks, kui need peatsid tema wastu hoolimatad olema. Tema hindab inimesi nende isemise rikkuse ja ei mitte nende wälise hiilguse järele. Tema ei taha, et inimesed temast enam lugupeaksid, kui ta wäärt on ja ta ei taha ialgi enam olla paista, kui ta tõelikult on. Ta ei waata ka mitte põlastawalt nende pääle, kes on temast lehwemad,

luid ei waata ka kadedalt ja igatsewalt nende pääle, kes siin nii waranduslikelt kui waimlikelt temast kõrgemal astmel on.

Tema püüd saab olema igaühaga südamlises läbiläimises olla ja kui, sellest hoolimata, temale põlastawate ja alatukspeetawate tunnetega vastu tulla, siis ei lasa ta mitte sellepärast enda sees libedaid tundeid tõusta. Kord on meie õnnestegijaga niisamuti ümberkäidud ja tema elu on selleks meile eeskujuks, et ka meie temajarnajate iseloomu omandaksime.

„Ma tunnen nüüd isegi, kui suur eesõigus on kristlane olla,“ ütles Emma. „Wõib kõiki wastumeelseid sündmusi ja tundeid kergesti ära wõita, kui see alati mees on, et meie siin selleks elu loolis oleme, et iseenele üle wõitusaamist õppida.“

„See hoiab meid haawatud saawa kõrkuse ja auahnuse eest ning kaitseb inimest nii mõnegi ägeduse ja ärritatud oleku mõju eest. See aitab meid nii mõnestki juhtumist, mis teistele palju

uneta öid valmistawad, kergesti üle. See aitab meid tuhandest wäilsest meelewastasest asjast, mis teisi sügawasti haawatavad, kergesti üle ja ka tõelike raskuseid on palju kergem landa, kui meie nendega selle poole pöörame, kes kõiki waewatuid ja koormatuid enda juure kutsub ja neid tahab raskuste alt wabastada. Ela, laps, rahu sees Jumalaga ja lasse armastus, mis see rahu meile toob, enda sõnades ja tegudes avalikuks saada. Siis on sul täiesti ükskõik, kas sa lihtsates majafestest eht paleedes elad. Sinu sisemist wäärtust ei muuda see mitte.“

Emma waatas oma armsa ema pääle ja ütles: „Mina tahan seda õpetust, mis see läbi-elu mulle annud, jäädawalt meele jätta ja seda ka siis meelespidada, kui see ka äärmiselt raske oleks.“

„Siis ei saa ka sina niisuguse wäikesed wastumeelsed sündmused rahutumaks tegema waid sina saad neid kindla iseteadmusega ja õnnelikusega äraannatama, seda iseenelele ja ka teistele õnnistuseks tehes.“

Iseenesega rahul

Üks jõukas maaomanik, kes alati iseenesega rahul oli, ütles alati, kui temale pühast kirjas inimestele awaldatud kohusid meele tuletati: „Minu põhimõte on: Tee õigust ja ära peta kedagi! Mõnikord olen ma küll tige ja ärritatud, kuid mina lepin ka jälle inimestega ruttu.

Kui mull palju tööd on, siis ei anna ma mitte oma teenijatele täit puhlepäewa nädalas; aga ma annan siis jälle palju waestele andeid kui ma hästi olen teeninud. Pääle kõige selle elan ma lainelt ja ei ole weel iialgi joobnud olnud.

Minu juhtumõte on: Mis ma ühelt poolt tegemata ja hoolitusesse jätan, seda teen jälle teiselt poolt mitmekordselt hästi. Mõnda siis teen ma enam kui küll, enda kristlikkude kohuste täitmises.“

Sääl läheduses elas ka üks puusepp, kes väga aus ja kõigiti awalik kristlane oli. See ei mõinud iialgi oma jõuka naabri waadetega nõus olla, waid rääkis sagedasti selle vastu.

Kord tuli see maaomanik puusepa juure ja tellis teda oma puuwilja aja ümber tugewa aia teha. Tema tellis iseäranis tugewat ja kindlat aeda teha. Puusepp mõitles iseeneses: „Nüüd on mull hää wõimalus sellele härrale hää õppetükki anda.“

Ta wastas asjatundliku ja rahuliku häälega: „Ned peab läbistliku wäga hea ja wastupidaw

saama. Kuigi mõni koht peaks nõrgem saama, küll ma siis teise koha selle eest tugewama ja kindlama teen. Wõib olla et mõnda kohta isegi mõni aul jääb, kuid need ei ole laiemad kui üks meeter; küll ma siis kummagile poole augu serwa poole tugewama aia teen.

Seda kuuldes sai maaomanik väga wihafels ja wastas arusaamatalt puusepa pääle. Ärritatult hüüdis ta: „Mees, kas teie mõistus korras pole wõi teete teie minuga nalja? Mis tähendus on aial, mis ühtlaselt kindel ei ole? Mis aitab see, et aed mõnest kohast mitmekordselt tugew, kui mõnes kohas augud sees? Siis ei ole aiaast vähemasti kasu, kui see mitte igal pool ühtlaselt kindel ei ole.“

„Mõnda mõtlen ka mina,“ wastas puusepp sõbralikult. Ma tahtsin ainult nõidata et tegelik elu teie põhimõtte vastu on, kui ainult mõnes ja ei mitte igas asjas ühtlaselt ustaw ollakse. Kui teie nüüd kohati auklist ja nõrka kuid sääljuures teises kohas selle eest jällegi mitmekordselt tugewat aeda hääts ei kiida, kas teie ei mõtle ka et Jumal kohtupäewal niisamasuguse otsuse teeb?

Oma meremehe elust tuleb mull ka sellekohane hää õppetükk meele. Kord ähwardas torm meie laewa hädaohtliku kaljustiku lähedale ajada. Kaptan märkas õigel ajal häda-

ohu ja kästis ankrut merde lasta. Tüürimees ütles kaptenile, et selle antru ketis üks wigane lüli on. Kas teie mõtlete et kapten oleks ütelnud et ega sellest midagi wiga ole, see on ju üks ainsam lüli; teised on ju kõik terwed.

Aga ei, tema kästis lohe teist, üleni terve ketiga aukrut wette lasta. Tema teadis et kett niifaua täielikult koldmata on, kui üksainsam

lüli wigane on. Nõnda on lugu ka meie hinge- ankruga. Kui meie ülemise maailmaga usuankru laudu tahame ühenduses olla, siis peawad meie waimuliku ankru lülid kõik wiimaseini terwed olema; ainsama wigase lüli läbi wõib ühendus katkeda. Kas wõi ühest ainsamast lohast wigane kett rebeneb warem wõi hiljem itkagi. Nõndasama peab ka meie iseloomus kõigiti täielik olema.

Mis noort tütarlast rõõmustas?

Üks preislane, kes ei armastanud Jumalat ega ka piiblit, kuulis kord üht wäikest tütarlast laulwat.

See oli üks wäga armas wiis ja lapse hääle mõjule ei jõua keegi wastuseista.

Lähemale jõudes nägi ta pisaraid lapse palefid mööda alla weerewat.

„Mispärast sa lauldes nutad,“ küsis ta lahelt lapselt.

„Ma olen nii wäga õnnelik,“ wastas laps.

„Kuid mispärast sa siis nutad, kui sa rõõmus oled?“

„Mina armastan nõnda Jeesust, et ma rõõmu pärast nutan,“ wastas laps.

„Kuid kus Jeesus on?“ küsis mees edasi.

„Taewas,“ wastas laps.

„Kuidas wõib sull siis temast kasu olla kui ta taewas on? Tema ei wõi juba sulle anda riideid ega mänguasju, nagu sinu wanemad ja sõbrad teewad.“

„Oh ja; tema wõib palju teha minu kasuks. Tema tuleb minu südamesse ja teeb mind rõõmsaks.“

„Meeletus,“ ütles mees, „see on meeletus.“

„Oh ei; see ei ole meeletus!“ wastas see wäikene ewangelist. Mina tean et see on tõde ja see teeb mind wäga rõõmsaks.“

Mees läks edasi oma teed kuid Jumala ingel oli ka tema südant puudutanud.

Ka tema sai tuttawaks selle tütarlapse õnnis- tegijaga ja sai rõõmsaks ning õnnelikuks. —

Armas noor süda, mis sugused tunded täidawad sind Kristuse pääle mõeldes?

Rahulolemata inimesed

„Oh kui wäljakannatamata palaw täna on!“ hädaldas ühe ema 12 aastane tütar oma emale. „Sa täna on tõesti hirmus ilm, mis inimesi surmani wäsinuks teeb!“ wastas ema ja pühkis kaastundlikult tütre otsaesiselt — higi- pisaraid. Tütarlaps jäeb rahulikumaks ja ei hädalda enam nõnda, kuid tema sisemuses on endiselt rahulolematus walitsemas ja järgmisel wõimalusel on jälle hädaldamine lahti.

Minule meeldib aga see ema paremini, kes oma lapse niisuguste kaebuste pääle wastab:

„Laps, täna selle eest Jumalat et palaw on, kui see teifiti oleks, siis oleksime järgmisel talwel ilma leiwata. Minult palawa põlesekirte läes küpsewad terad täielikult ja omawad tarwilise maitse kui ka wastupidamise.“

Laps on see läbi hää õpetuse saanud; ema sõnad mõjuwad kõige enam lapse südame pääle ja tema ei anna iialgi sarnasele rahulolematusele maad. Armsad wanemad, tehke selle eeskuju järele ja õpetage enda lapsi ka selle eest, mis neile raske paistab, Jumalat tänama, nõnda saab nii mõnigi elukoorem tergeteks.

Ajalohased, tähtsad waimulikud kõned

peetakse järgmistes linnades.

Tallinn, Merepuiestee ja Inseneri t. nurgal.

Tartus, Pihtwa tän. nr. 10, kort. 2.

Narwas, Peetri turg, Lushkoi maja nr. 10.

Rakweres, Pilt tän. nr. 68.

Tapal, Rabala tän. nr. 4.

Paides, Lai tän. nr. 9.

Pärnus, Karja tän. nr. 3.

Puresaares, Kõwer tän. nr. 5.

Walgas, Uus tän. nr. 24.

Wõrus, Jüri tän. nr. 6.

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Abw. Gesti Liit. Tellimised kui ka rahasaadetuse saata Martha Raba'le, Suur Palesna tän. nr. 8-a, krt. 5, Tallinnas.

Wastutaw toimetaja: M. Bärengrub, Posti tän. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata